

ЭДАЗИ СЖЕДИ. ОРГАН РЕКОМ. СЕКЦИИ
И. К. Р. К. И. и Сов. - Запад.
... Бюро И. К. Р. К. И. ...
В. В. П. Лейт. ja Põhja-Eääne büroo Eesti jetti. hääletandja.
Ленинград, ФОНТАНКА 27. Уганду, теля 19-7.
Telefonid: Toimetuse — 533-88, Kirjastuse — 11-41.

Edasi

Kuuilatuiste ja tellimiste hinnad	
Kuuilatuiste	Tellimiste
esimesel 19. 3 r. kul.	hinnades 1 kuu — 1 rub.
viimasele 1 " "	aasta — 11 rub.
teistmiste 6 " "	Maal 1 kuu — 50 sp.
3-har. afut. 20 " "	aasta — 5 rub. 50 kop.
E. Kirjast. ühikute liitmetele ja kollekt. tellides 15% odavam.	

Nr. 108 (2308)

Needel, 15. mail 1925

8. aastalõik

Agitatsioon S. N. W. Liitu rahanduse boikoti alla panna.

Berliinist, 13. mail. Helweertia ajaleht „Journal de Gené“ arendab juhtkirjas ideed moraalselt ja rahanduslikelt S. N. W. Liitu ühikute boikoteerida — Rahvasteliidu juhtimisel.

Puudutades Nõukogude Liidu uut waenu-avaldamist Rahvasteliidu vastu, ühenduses sõjariistade kauplemise konverentsi küsimusega, tähendab ajaleht, et „enam-luise otisimised“ ähwardawad riikide julgeolekut, kuna Rahvasteliit peab selle vastu faitses andma.

Alaleht tähendab, et Rahvasteliit ei tohi üleastuda üldise kõlbuse põhimõtet. Leping Rahvasteliidust nõuab kind-lalt Rahvasteliidu liikmete huwide kaitsemist, kuid üldises olukorras tähendab see ühikelt Wenemaa vastu wäljaastumist.

Rahvasteliit peab kõige päält protes-tiga efinema Wene agentide norimiste vastu riikides, mis kuuluvad Rahwaste-liitu ja siis hüüdsõnaga: „Wenemaale mitte raha ega laenu anda ei riikliku ega era-laenu.“

Selle jüstemeiga wäljatutjutud riiklik bankrott wiib kahlemata nõukogude walit-suse kottuwarisemisele.

Alaleht lõpetab järgmise wäljendusega: „Rahvasteliidu kohus on — wähen-dada markismi sõjakat ajajärku ja Wenemaa aafialist anarhiat.“

Selle juures tuleb ajaleht meele ühi-jeft Euroopa riikide wäljaastumiseft Hiina-maal boiferi mäsju ajal.

Baieris keelati mitting ära.

Berliinist, 13. mail. Müncheni po-litsei keelas ära mittingu, mida kommuni-stid kottututjuda tahfid. Mittingul pidi wälja astuma Ruth Fischer. Keelu põhju-jeks tuuakse ette, et Ruth Fischer olla Kominterni täidejaatwa komitee liige, kuna Kominterni sihtis olla, nagu seda wiimaseid jündmused näidanud — riikliku korra wä-giwadlone kufutamine.

Mitte midagi ei tea.

Londoni ft, 13. mail. Inglise parla-mendis töölise partei liige Taylor küfis kaubandusministrit, kas wiimane teab, et Inglismaa kaotas selle töttu juured telli-mised, et mingisuguseid sammufid ei astu-nud wahetordade lahendamiseks Inglis-maa ja S. N. W. Liidu wahel. Minister wastas, et ta selleft midagi ei tea.

„Punanerist“ laitses walgeid.

Wiinist, 12. mail. Täna awati Wi-nis „Punaneristi“ Euroopa ühikute kon-verents, millest osa wõtawad: Saksamaa, Ungari, Tšehhi-Slowaakia, Poola, Jugo-Slaawia, Prantsusmaa, Itaalia, Belgia, Greeka, Estimaa, Soomemaa ja Austria esitajad.

Konverentsil arutatakse abiandmise küsi-must Wene walgetele maapagulaatele.

Ammu oleks juba aeg.

Londoni ft, 13. mail. Kõhtunif Atkin andis korralduse, et 1917 a. Wene ajutise walitfufe poolt määratud Inglismaa kind-ralkonful Alexander Dnn oma käes ole-wad paberid üle annaks nõukogude wa-litfufele.

Dnn waidles vastu, et nõukogude wa-litfufel pole mingit õigust nende paberite pääle. Kuid kõhtunif teatas, et Inglismaa poolt nõukogude walitfufe tunnistamine andis S. N. W. Liidule need õigused.

Ohutusse Londonis.

Londoni ft, 13. mail. Wimbles olud wäljanäitufel wiibis hull rahwast etendu-fel, mis kujutas „Londoni kaitset“ õõfel waenlase ohulaewastitu kallaletungimise vastu. Etendufel toodi ette kallaletungi-mise wõtted. Etenduse korraldamine läks maksma määratud rahajummafid.

Marokko jõda.

Hispaanlased tungiwad pääle.
Pariisist, 13. mail. Hispaania amet-lit jõnum teatab, et kindral Caro wäe-odab, kes Nehai piirkonnas Marokkos te-gutsewad, Seituni on jõudnud.

Prantslased walmistawad pääle-tungimisele.

Pariisist, 13. mail. Prantsufe wä-gebe juhataja Algerias maršchal Liote fai oja temale faadetud toetuswägesid ja al-gas ettewalmistust nende Prantsufe wah-e-postide wabastamiseks, mis on weel riifide poolt fisejairatud.

Sõjatsentfur pannakse maksma.
Pariisist, 13. mail. Prantsufe wa-

litfufe korraldusel on wali sõjatsentfur maksma pandud teadete kohta, mis Ma-rokko wäerinnasje puutuwad.

Werised wõitlused.

Pariisist, 13. mail. Waatamata Painleve rahustawateft tõendustest, on raadikaalide ringtõnades rahutus Ma-rokko sõjajõudmuste kohta.

„Hevre“ soowitab kainele mõtle-misele, hoiatades hädaohitliku sõja eest.

Clemenceau häälekandja näeb ette parti-jaani jõda Marokkos.

„Humanite“ teadatel ei wasta üldised wõitlused Marokkos ametlikule optimismile.

Sm. Krasfin Painleve juures.

Pariisist, 13. mail. Täna wõttis Prantsufe pääminister Painleve nõukogude walitfufe faaditu fm. Krasfina jutule.

Karistus on määratud laupäewa pääle.

Wiinist, 13. mail. Surmamõistetute karistamine Sofia kiriku õhkulaftmise as-jus on määratud laupäewa pääle tell 8 hommikul. Surmaotfus wiiake täide Sofia kiriku platfil.

Surmamõistetud pidafid kahetunnilise otfufe ettelugemise juures endid mehijelt ülewal.

Rumeenia prototseerib korralagedust Besfaraabias.

Wiinist, 13. mail. Rumeenia rahwuslaste opofitfiooni partei häälekandja „Rumeenia“ teatab, et Rumeenia walitus kawatseb prototseerida korralagedust Bes-faraabias ja Donau jõesuus selleks, et õigustada erilisi sõjalisi abinõufid Besfaraabias, ifeäranis talupoegade partei organifatfioonide purustamist.

Poola sõjariistutab.

Warsawist, 13. mail. Parlamendi parempoolne faadit Salusta teatas sõ-jaministrit eelarwe waieluste ajal, et Poolas kaswab sõjariistade walmistamine iga aastaga kahetordelt.

Chamberlain andis Poolale mõista.

Londoni ft, 13. mail. Mamkojas küfiti eile Chamberlainist seletust ukrain-laste raskest seisukorraft Poolamaal.

Chamberlain wastas, et walitus andis Poolale mõista, et rahwuswähemuste asjus peab Poolamaa esiteks täpselt tähele panema Versailles rahulepingu mõtet ja teiseks rahwuswähemuste kohta käiwaid määrusi, mis wäljatõutatud Rahwaste-liidus.

Turkmenide ülesastumine Persias.

Teheranist, 13. mail. Medfhibise (parlamendi) eilafel toosolekul pani üks faadit walitfufele küsimuse ette turkmenide ülestõusmise kohta Mafandarani ja Akrahadi piirkonnas. Siseasjade minister wastas, et liikumine turkmenide keskel on suurenenud, kuid walitus on sinna faatnud sõjawäge ja aeroplaane.

Poola ja Rumeenia wäljaastu-mine S. N. W. Liidu vastu.

Pariisist, 13. mail. Sõjariistadega kauplemise järelwalwe konverentsil Genfis Rumeenia esitaja Dimitresku ja Poola esitaja Sojntowski nõudfid teatud abinõude wastuwõtmist sõjariistadega kauplemise juhtes nende riikide kafus, sellede piirid puutuwad kottu maadega, kes kottuleppele alla ei kirjutanud.

Rumeenia faatkonna päämees Kommen, laitses seda ettepanekut, põhjendas selle pääle, nagu oleks Rumeenia piiridel sõja-lised ettewalmistused.

Uued rongi kallale kippumised Poolas.

Warsawist, 13. mail. Raudteede järelewaatajad tegid uuesti awalitfuts kaks rongi kallale kippumise katjet Poofeni raudtee liinidel.

S. N. W. Liit Skandinaawia-Balti aastalaadale.

Stokholmist, 12. mail. Juunikuul peetakse Stokholmis ära esimene Skandi-naawia-Balti aastalaat. Saada pääkom-missar Scheeberg jutuwajamisel ajatirjanik-tudega friiputas alla, et kõige juuremat huroi pakub S. N. W. Liidu ofawõtmise aastalaadast, kus on temale wäljaeralda-tud 500 kwadraat-meetriline maaala.

Prowolatsioon meie kaubaesituse vastu Inglismaal.

Londoni ft, 13. mail. Läänud nädalal lõpetati Inglismaal nõukogude kaubaesituse poolt wäljaantawa ajatirja: „Nõukoguline ülemaade“ tegewus. Samal ajal pandi kinni ka riigifirjastuse Londoni esituse ofaühikute raamatukauplus „Raa-mat“. Afatiri ja kauplus suluti puht majanduslistel põhjustel.

Muu seas aga awalbaw tänane „Daily Chronicle“ nummer kõmulise firjatüki, mil-les kinnitatakse, et kauplusäri pandi kinni Skotland Yardi (Inglise jalapolitfisei) tege-wuse tagajärjel, kes toimetufesse ja kaup-tufesse omad agendid faatfid.

Nõukogude esitus awalitus teadaandes lüftab kategooriliselt ümber ajalehe kinni-tuse, kui oleks kinnipanemine jõundunud läbiotfimiste tagajärjel, kusjuures olla leitud fuur hull firjandust.

Riijama teatab esitus, et raamatukaup-luse fulgumine ei ole seotud ei otfofoheselt ei ka faudfelt poliitikaga, nii kuidas seda ajalehes ette tuuakse. Kauplusäri suluti kaubaesituse algatufel, majanduslistel põh-justel.

Tulekahjud Jaapanis.

Tokio ft, 13. mail. Jeddo faarel olew Sa-nowi linn häwitati määratu tulekahju poolt.

Chamberlaini firi po-liitilisest olukorraft.

New-Yorgist, 13. mail. Alaleht „World“ awalbas Chamberlaini kirja, mida wiimane esitas Inglise walitfufele 20. weebbruaril. Selles kirjas on huwita-wad andmed Euroopa poliitilise olukorra kohta.

Kirja järele on Euroopas kolm ilma-riikide rühmitust: wõitjad, wõidetud ja S. N. W. Liit.

S. N. W. Liit on mõistatusel, mille põhjal ei faa tema fuhtes mingit lõpuot-fust teha. Just oma tundmatufega ähwar-dab ta meid.

Mis puutub wõidetud riikidesse, siis neid praegufel korral karta ei pruugi, kuid fiiski peame walmis olema igaks wõima-litaks juhtumiseks.

Kirjas tuuakse üffikasjaliselt ette Sak-samaa olukord. Rhesolewal korral ei wõi ta ette wõtta mingisuguseid agressiõmfeid abinõufid, kuid kahlemata warem ehk hiljem faab ta uuesti juureks sõjaliseks teguriks.

Kiri teeb praegufest olukorraft järgmise järelduse: 1) Etaldamise poliitika, mida Ameerika Inglismaa fuhtes ajab, ei kõlba; 2) Inglismaa ei wõi lubada oma pääle wõtta wastutust tingimuste eest, millel tähtfust pole Inglise kaitsehuwide seisu-kohtal waadates ja 3) Inglismaal on parem vastu wõtta piiratud kohustusi, kui piiramata kohustusi.

Inglise poliitika peab seisma afumaade, afumaade ja Inglismaa wahelise meretee ja Inglismaa enefelaitumises. Inglismaa laitse nõuab, et mitte ükski ilmarik ei wõiks walitfeda La-Manche ja Põhja-mere sadamate üle ja et Prantsusmaa, Belgia, Hollandi, Saksamaa ja Daanimaa ei afuks waenulisele seifukohale Inglismaa vastu, ning et sõjawõimalustel ükski ilmarik ei tungiks Prantsusmaale ega Belgiasse.

Metslased.

Konstantinoopolist, 12. mail. Bukarestis peeti jalgpalli wõiflufil Türgi ja Rumeenia meeskondade wahel. Kui türl-lased wõifid, pildufid Rumeenia jalgpalli mängijad neid kiwibega.

Türgi ajalehed nimetawad neid metslas-taks ja tähendawad, kui soojalt wõeti Türgi jalgpalli mängijaid S. N. W. Liidus vastu.

Prantsufe-Wene wahetord.

Pariisist, 13. mail. Alaleht „Nere Nouvel“ pühendab jutkirja Prantsufe-Nõu-kogude wahetorra küsimusele. Kirjatüki au-tor nõuab wõlgade ning eraomadufe küfi-muse reguleerimist ja kindlaks määrata tulewiku wahetorra wiifid mõlemate riikide wahel.

Alaleht awalbas kartust Saksamaa-Nõu-kogude lähenemise wõimaluste juures, mil-lele alus on pandud Rapallo lepinguga ja awalbas mõtet, et see lähenemine on enam kardetawam Lääne riikidele kui Saksamaa rahwuslus üheõigusluse ideedega.

Lõpuks tähendab kirjutüki autor tarwi-duse pääle wiibimata algada läbirääkimisi S. N. W. Liiduga, awalbades lootust, et „Wõikwaga faawutatufe kottulepe.“

Plahwatus ülitoolis.

Warsawist, 13. mail. 11. mai ühtul ühes Swowi linna ülitooli labora-tooriumis jõundis plahwatus, mis afnatelt klaafid purustas. Snimeste ohwreid ei jõundunud.

Siendus.

Eila ilmunud „Drafe“ arwustufes on mõtet moonutaw trüfiwiga lägi libifunud. Nimelt on kuendamal weerul algades ülewal kinnendamaft reaft trüfitud:

„Dige wäärnähutufitaks firjatõõks on Walerjan Boljanski. Lenin ja firjandufe arwustus“ (nr. 3) ning Lenini kirjad Gor-file.“

Selle afemel peab aga olema: „Dige wäärnähutufitaks firjatõõks on“ jne.

Suuremad õigused nõu- wad rohkem kohustusi.

Seni ei olnud walla täidesaatevate komiteedel juriidilise isiku õigusi, s. o. walla täidesaatevate komiteedel ei olnud õigusi warandust omandada, lepinguid teha ning kohtutes esineda nõudjana ehk vastutajana.

Nüüd on walla täidesaatevate komiteedele need õigused antud seadusega. Nüüd võivad nad organiseerida oma tööstus-kaubanduslikke ettevõtteid: veestid, võitvabrikuid jne., fugu- tamise ja agronoomilisi punkte, võivad ka kaubelda jne.

Sellest ei järgne muidugi, et walla täidesaatevate komiteed peavad nüüd kooperaatiooni asemele asumise, nendega võistlusele. Uue seaduse põhjal antakse walla täidesaatevate komiteele ainult õigus walla majanduslikus ülesehituses kasutada mitmesuguseid majanduslikke operatioone. Kooperaatioonile peab walla täidesaatevate komitee aga igapäev abits olema, peab talle eraaegne ees rohkem eesõigusi andma, peab sellest otsekohe oja võtma osanikult olemise teel.

Uue seaduse järel on walla täidesaatevate komiteel õigus oma päale võtta rahalisi kohustusi ning ühenduses sellega võib ta osta ja müüa, võib isegi teatavaks ajaks riisikubelt orgaanidelt laenu teha.

Piirid, mille ulatuses walla täidesaatevate komitee üllatähendatud operatioone võib toimetada, on kindlaks määratud erilistes juhtnõuorides, mida neil päevil üldilbulise täidesaatevate komiteede poolt kinnitati. Juhtnõuoride järel on walla täidesaatevate komiteel õige juured majanduslikud õigused: selle järel võib walla täidesaatevate komitee omandada warandust ja selle üle valitseda, müüa oma ettevõtetes walmistatud saadusi, kas puhta raha eest ehk krediti, teha lepinguid ja võtta oma päale kohustusi. Eriti võivad walla täidesaatevate komiteed oma päale võtta teede, sildade jne. parandusi.

Samuti on juhtnõuorides ära tähendatud ka see piir, milles farnane äriliste operatioonide üldsumma võib olla. See ei või mingil tingimisel walla eelarves ära tähendatud fissetulekutele üle ühe kahelksandiku (12 prots.) olla. See piiramus on täiesti mõistetav: walla täidesaatevate komiteedel ei ole seni veel farnaste operatioonide tegemiseks kogumisi ning nad võivad wigasid teha, nende võttes võivad ebaõnnestada ning ühenduses sellega raskest ja isegi parandamata hoopis anda walla majandusele, mis seni veel õige nõrk on.

Juhtnõuoride järel on täidesaatevate komiteel õigus veel raha pangas hoida,

Kolmas üleliiduline nõukogude kongress.

Kongressi avamine ja presiidiumi valimine.

Punkt kell 11 hommikul 13. mail avati kolmas üleliiduline nõukogude kongress. Suur teater on saadikuid täis. Sm. K a l i n i n tervitab saadikuid S. N. W. Viidu kaitse täidesaatevate komitee nimel. Kõik tõusevad üles, muusikatoor mängib Internatsionaali.

Sm. Kalinin paneb ette sm. Leninit ja Hiina rahvahulkade juhti Sun-Jat-Seni ning teise ja kolmanda kongressi waheajal furnud ülewenemaalise kaitse täidesaatevate komitee liikmeid mälestada püstitõusmisega.

Kongressist võtavad oja 2216 saadikut, nendest on 1553 otisustava ja 663 nõuandva häälega.

Sm. Kalinin kuulutab kongressi kaitse täidesaatevate komitee nimel avatut.

Sm. J e n u k i d e paneb kommunistliku fraktsiooni ja parteitute saadikute nõupidamise nimel ette valida presiidiumi 75 inimest. Presiidiumi walitakse sellimehed: Kalinin, Rõkõw, Stalin, Sinowjew, Kamenew, Kuibõschew, Molotow, Tomski, Frunse, Troski ja rida teisi sellimehi.

Kongressi esimeheks walitakse maruliste liiduwalidustel sm. K a l i n i n.

kaupade vastu laenu muretseda, kooperaatioonis osanikult olla, wälja anda wesklibid ning wälja rentida hooneid ja maatükke, mis nende korralduse all on.

Samuti on walla täidesaatevate komiteedel õigus kohtus esineda nõudjana ehk kaebajana ehk kaitsta oma ettevõtte huwisi.

Siit näeb juba iga talupoeg, et walla täidesaatevate komiteedele on õige juured õigused antud, mis neil wõimaldab igatülgset walla majapidamist arendada ja tõsta. Kuna warem nende tähsamaks ülesandeks oli maksude kogumine, on nüüd terve walla majapidamine nende juhtimise all ning ühenduses sellega on ka nende kohustused palju suuremad, nende wastutus talupoegade hulkade ees palju wastutustrikkam.

Walla täidesaatevate komiteed peavad suure ettewaatusega kasutama oma õigusi ning walla warandusega kui järelemõtleva peremees ümber käima ning sellega õigustama ka nõukogumõimu usaldust, kes temale need õigused annud, ning rahwa usaldust, kes nende kätte walla majapidamist juhtimise usaldanud.

Uued liikmed S. N. W. Viidus — Usbeki ja Turfmeni wabariigid.

Kongressi asub päewakorra esimese punkti — Usbeki ja Turfmeni wabariikide S. N. W. Viidu koosseisu astumise kuulamisele. Sm. Petrowski paneb presiidiumi nimel ette Jda rahwaste joowi — astuda S. N. W. Viitu kinnitada.

Päale sellimeeste Ahonbabajewi ja Godshajewi (Usbekistani poolt) ning Mitakowi ja Atabajewi (Turfmenistani poolt) kõne, awaldab Aserbeidshani kaitse täidesaatevate komitee esimees Agamali-Dglõ Usbeki ja Turfmeni wabariikide S. N. W. Viidu koosseisu astumise resolutsiooni kawa.

Õigus wõeti wastu ühel häälel, kaitse wate liiduwalidustele all.

Selle järele terwitab kongressi rühm Kuubani kasakaid Dooni, Tereki ja Kuubani kasakate kongressi nimel.

Mongoolia wabariigi esitaja esinemine.

Maruliste liiduwalidustega wõetakse kongressi poolt wastu Mongoolia wabariigi esitaja ülmumine.

Sm. Frunse teeb ettepaneku presiidiumi täiendada uuel S. N. W. Viitu wastu wõetud wabariikide esitajatega. Wiimaste ülmumine presiidiumi laua taha kutsub esile uuesti marulised ja kaitse wate liiduwalidused.

Nõukogude maalt.

Ülemine mitmepõlupidamise wiisidele.

Põllutöö rahwafommisariaadi andmete järele on käesolewal teawalisel küliwihooajal kohtadel talupoegade keskel märgata juurtungi mitmepõlupidamise wiisidele ülemine mises.

Zoome siin mõned andmed, mis juba iseloomustawad, ülitute kubermangude järele:

Bihwa kubermangus lähewad mitmepõlupidamise wiisidele üle 645 küla, Wologdas — 311 küla, küli all on 75.753 tiinu.

Tweri kubermangus lähewad üle 324 küla, Woronejski — 218 küla, Iwanowo-Wosnesjenski — 205 küla, Wjatka — 500 küla, Tshuwaschide oblastis — 65 küla ja 18 kollektiiv majapidamist, Nowgorodi kub. — 763 küla ja 239 ülitut majapidamist, Jenisei — 17 küla, Wladimirski — 492 küla, Moskwa — 137 küla ja 107 küla teewad ettewalmistusi ülemine mises jne.

Sarnast tungi on märgata ka teistes kubermangudes.

Üleliiduline nõukogude kongress.

Üleliidulise nõukogude kongressile jõudsid kohale 2.100 saadikut.

Arwatakse, et kongressile jõidab mitte wähem kui 2500 saadikut.

Kongressi töö, wäljaarwates esimesi päewa, 12. mail, kestab kella 11 hommikust kuni kella 3 päewa ja kella 6 kuni kella 9 õhtul.

Aruannetega esinewad: sm. Dsertshinski — tööstuse seisukorral, sm. Kamenew — abinõude tarwitusele wõtmisele talupoegade põllumajanduse tõstmiseks ja kindlustamiseks ning nõukogude ülesehituse tööst. Aruannete läbitõotamisel kaswatatakse luua kolm komisjoni.

Komisjoni lähewad iga kubermangu esitajad.

Walmistamine ette punaseid kütiksid.

Eila arutati ülewenemaalises ametiühisuse sefnõuogu presiidiumis kõike ametiühisuste orgaanide tõmbamise küsimust kütikide spordi arendamiseks. Presiidium otsustas moodustada kõike ametiühisuste juure kütikide sefnõuonid.

Kiutõöstuse wabrikute ehitamine.

Kõrgema rahwamajanduse juures asuw tööstuse sefnõuogu presiidiumis arutas uute kiutõöstuse wabrikute ehitamise küsimust.

Esimehe farnane wabrik ehitatakse 100 kuni 150 tuhande wärtnaga.

Enam kohajemaks raiooniks tunnistati Kinechmo ja Jaroslawi wahelised raioonid.

Weel üks „Gaffel“.

9. mail tegi prof. Gaffel ettelande teedekommissariaadi teadus-tehnilises komitees uue fästeemi järele ehitatud mootor-weduri üle.

Komitee leidis, et Gaffeli kawa täiesti põhjendatud on ning otsustas tellida weel ühte mootor-wedurit.

Õpeaasta pifendamine.

Rahwahariduse kommissariaat töötas wälja küsimuse, kuidas lihtjastada koolides õpetegewust aasta jooksul. Tahetate järele järele püüda õpeaastat pifendada kuni 10 kuuni. Lähemat aastal wõib õpeaasta pifus ulatada 215 päewani.

Laen erafarnumeestele.

Rahajämbikaat pani ette oma osakondadele jalandude müügi juures erafarnumeestele, wõtta neilt 15—20% kohemastawas rahas, ülejäänud aga laenuuna 60 päewani. Rahafarnumade ostmise juures peawad erafikud maksma 50% puhtas rahas ja 50% wesklistes 30 kuni 40 päewalise tähtaja päale.

50 prots. walmistisel.

Nowo-Nikolajewskist saadud teadete järele on Siberis nõukogude ümberwalmistamise ajal walmistest oja wõtnud 1.350 tuhat waltjat, mis teeb wälja umbes 50 prots. üldisest waltjatest. Walmistud naisterahwaste hulk tõusis 9 prots. päält kuni 24 prots.

Mõni sõna pihkwalaste tööst kultuurilisel wäerinnal.

Nüüd, kus talwine töö klubi seinte wahel lõpule jõuab, kus ülitut ringid kas oma tegewuse juures seisma panewad wõi wälja loodusesse wiivad, wõib lühikest ülewadet teha tehtud tööst.

Läinud aastal meie klubi kohta, kes hiljuti oma 5 a. juubelpäewa pühitsetes, wõib üheks eufamaks ajajärguks lugeda. Seft sel talwel oli ringide rohkuse päale waatamata elaw tööst filmapaistew ja kantis oma teatud wilja.

Ruumide puudus, mis eelmisel aastal ennast tugewalt tunda andis, on kõrwaldatud. Praegustes ruumides, kus töötawad kolm rahwuswähemuste seftfiooni, on koostõötamine wäga fõbralik ja ka osalt huwitaw, seft et siin õpitakse üksteise kogemusi, effimisi ja häid külgi tundma.

Ka wahetord seftfioonide juhatuses ja üldise klubi juhatuses wahel on wäga mõnu, seft üldine juhatus on moodustatud seftfioonide juhatuses liikmetest, filmas pidades iga rahwuse arwu klubi.

Sefti seftfioon on kõige wanem ja arwu poolest teisel kohal.

Töö on klubis põhjendatud kindla plaani järele. Plaani walmistawad iga seftfioon oma ringi juhatajatega, mis liidetakse ühtseks plaaniks suures juhatuses.

Sefti seftfioonil töötasid läinud talwel

järgmised ringid: laulu-, näite-, usuwastaste, masiline küsimiste-kõstmiste, I ja II järgu poliitkoolid ja rahwamängude õppimise ringid.

Päale selle on veel ühised: puhk- ja keelpillide, male- ja spordiringid olemas, kust wõtawad oja ligi 40 Wene seftimeest.

Sefti seftfiooni talwises programmis oli ette nähtud ka noorte- ja üldhariduse ringid. Kuid need jurid juba enne fündimist wälja, — teine seepärast, et need, kes pidid jään töötama, läftid poliitkooli, aga esimehe... esimehega ei ole meil fuguigi õnne, puudub juhtimise kätt ja tahte neil, kellel sellel rohkem aega. Pärast walus waheti, kui näeb, et mitmel pool, kus noort, aitaawat kätt, wirta mõtet ja abi tarwis, peab teda ootama tundide — mis tundide, ka waheti päewade kaupa!... Seda mitte juft kõike noorte kohta, nad ise teawad ja ka jala räägiwad, töötades kaasa, — teenides tihtigi meie wanemate seftimeeste tänu ära.

Pioneerid, — neift loodame palju... jelleks jõudu teile wäljeld, wärsked, tulewikku kommuuna liheld!

Lauluring on firtunud mehiseks. Sääli on kottukõla hääldes, kuid puudub weel meeltes, isearanis naisseftfistile keskel, kellede tulewikus joowin oma todanluse ajast päritud naru fufe, — üksteise seftataga mahategemise, maha jätta, siis lähel kui lepase reega libeda jää pääl. Tõesti on waheti lõbus kuulata, kui heliseb ilus laul... See jõuti ühel meel ja eeffikalt lauluringi juh. sm. Palgi kindla tahte ja hoole arwel, nii jõudke ka muul alal, siis oleks wäga fena. Rättering on juure pöörde teinud, haka-

nud rohkem tuumakamaid tükke ette kandma. Kena on ta toduford ja tööpiaan. Rohkem elawust loowad ka sm. Rombergi loengud näitekunsti alal.

Soowida jääks, et rohkem asjaarmastajaid näiteringi ümber koguks.

Näiteringi organisierimise töös peab sm. Rõksbergile, kui agaramale tegelasele, kes alati ja isearanis wiimase juubelpidu ruumide kaunistamises kaasa aitab, enesefalgawalt töötades — tänu awaldama, — julgedes alla kriiputada jeda Sefti seftfiooni juhatusel nimel.

Urwastane ring töötas 28 liikmega, kuid kantis enam-wähem masfistit kuju, seft oja-wõtjate arw ulatas alati 3—4 forda rohkem ringi liikmete arwust. Taktistus — puudus kohane kirjandus Sefti keeles.

Küsimuste-kõstmiste ring oli alati rikka arwuline, masfiline. Siin arutati ka palju teaduslikke küsimusi. Ta täitis üldharidusliku poliitringi aset.

Poliitkoolid sm. Arifeje juhatusel wiifid oma töökawa programmis ettenähtud kujul lõpule ja ringi liikmed on wäga rahul.

Ülejäänud ringid ei jata midagi soowida, muud kui ainult jõudu ja edu edasipüüd- mifeks!

Seinaleht, igakuune klubi elu peegel, mitte oma siju, waid kauniduse poolest nõuab parandust, siis on päris hääl.

Klubi kassnadal tõi ligi 50 uut liiget juure, kellest ootame tööst, kindlat püüdu ja abi.

Juhatusesje waliti: esimees — sm. Seetus, sekretäriks — sm. Arno, majandusofal. —

sm. Palm, naisorg. — fl. Rõksberg ja Kalma M.

Rewisjoni komisjoni — sm. Mitt ja fl. Kalma.

Seinalehe redkoleegiumi — sm. Palgi, fl. Mitt, Palm, Lallo ja Klasseen.

„Edasi“ sõprade ringi büroosse — sm. Arifeje, fl. Kalma ja sm. Lepp.

15. mai ümber lõpeb klubi talwine tööst. Wannatse toime ühine internatsionaalne pidu, kus diagrammide ja muude wäljanäituste kujul tehakse ülewade talwise tööst üle.

Suwise tööstplaani põhjal lõpetawad kõik ringid — päale laulu-, näite-, spordi-, muusika-, noorte- ja rahwamängu õppimise ringide — oma tegewuse.

Päale ülaltoodud ringide tegewuse on ette nähtud efskurioonid, ettelugemised ja aruanded. Muibugi mõista piiratud arwul.

Terve juwine tööst peab wõimalikult wiidama loodusesse. Seft klubi omandas enesele ühe ilujama aia Pihkwas — endise Wene piiskopi pargi-aia, fõrgel kaljumüüride wahel, — jään, kus, nagu laulil lausub, uhte Welikaja ja Pihkwa jõe üksteist juudlewad...

Sääli, kus enne kapitaa li orjad, jumala sõna juus, rahwa pimestuseks plaane jepisid, pannes toime juuri joomapiidust... jään warsti tõlab fõrgel wõimjam waba tööraha lauluheli, kadudes mitmes keeles kaugele, traataedade taha, sulades ühte wägewaks muutmata kujuna hüüdsõnaks: „Rõgi maade töölised, ühinegem!“

W. Seetus.

Õpetajate olukorra parandamine töölise falkteetides.

Viimastel ajal näeme wahke tungi töölise falkteetidesse. Paljud tunniandjad ütlevad tööst lahti ja loevad paremalt minna teistesse falkteetidesse eht mõne muu ameti päale. Põhjusteks — rasked ainelised tööttingimised, kää-käes eraforralist madalate palgamääradega. Pää kutsehariduswalitus tunnistab tarwilikuks tösta töölisefalkteetide õpetajate palgafid.

Raudteetöölise tööpalka tõrgendamise.

Tagatutafia raudteedel juurendati 1. apr. raudtee töölise põhipalgamäär 10. protsendi võrra.

Tööloshide ehitamine

Dooni basseinis klubide ehituse päale anti wälja 3 miljoni rubla. Ehitataffe 12 „Tööloshi“ suuremates kaewandustes.

Kubermangud kaotataffa ära.

Harkowist teatataffe, ülenurainaline nõukogude kongress wõitis seaduse wastu kubermangud ära kaotada. Pääle kubermangude feskthade otjutati liiwideerida weel 8 ringfonda. 1. juulist seatatfe fiske otsekohe fide ringfondadega. Üleminef kreisist ringfondaks ja wallast raiooniks on läbi wiidud.

Romnoorjoolase ennekuulmata tapmine.

Armeenia feskthomitee kolleegium awaldas ametliku teadaande: „1924 a. jügil tapeti Alpa külas 21 aastane romnoorjoolane Telemat Erfinjan. Wiimane oli pool kirjastamata, elatanud wanemate ainukene poeg ning muusikariist käes fõndis küla kes ringi, lauldes laule külanõukogu esimehe, külanõukogu liikmete, ringiliimete ja teiste talupoegade puudustest ja kuritarwitustest.

Tapmist toimetati ise wiisi. Ringi büroo, kust oja wõtsid 8 inimest, otjutas Erfinjani furmata, selleks wolitades kahte parteit — Marufjani ja Israelfjani, kes tapmise ka fõrda jaatfid.

Edasi toob ametlik teadaanne ette kuritöö kirjelduse ja awaldab lõpuks otjuse:

Kompartei liiget 1905 a. Dmsepä Schamberjani ja endist partei liiget 1917 a., Alpati külanõukogu liiget Mehata Melumjani ning Alpati kommunistliku ringi prefididumi liiget Itamaja Schamberjani, kui Erfinjani tapmise otjutajaid, juhtijaid ja organiiseerijaid mõista furma mahalaftmise läbi.

Marufjani ja Israelfjani, kui otsekohe tapjad, mõista walju eraldamisega 10 a. wangi. Teised jüalused aga mõisteti mitmesugusteks tähtaegadeks kinni (3 aastast kuni 7 aastani).

Surmamõistetute kohta jaadeti kohtuotjus täide.

Reisijate rongiõnnetus Balti raudteel.

Reisijate rongil, mis eila õhtul Moskwaft Windawit teed mööda Sabesji sõitis, fündis rongiõnnetus 94 wersta kaugusel Moskwaft. Wedur ja 6 klassiwagunit paisjati wälja roobastelt. Etsialgsete andmete järele said furma 7 ja haawata 17 inimest.

Mere põhjasa olewate laewade ülestõstmine.

Käesolewal ajal lõpewad mere põhja läinud laewade ülestõstmise ja nende waranduste kättejaamise tööd.

Balti merel tõsteti üles põhja wajunud 5.000 tonniline laew „Pamjatj Alowa“. Laew antatfe üle lõtkumiseks „Rudmetorgile“.

Siis tõsteti üles „Marobowolets“. Peetatfe läbirääkimisi teda muuta nasta weo laewaks. Pääle selle on ülestõstetud terve rida parafid.

Walgel merel on uppunud laewadelt „Baron Driseni“ ja „Burewestiniku“, kallihinnalised laadungid merepinnaile toodud. Need aurulaewad wajusid põhja Arhangelski ewafueerimise ajal.

Mustal merel tõsteti üles mere põhjast wealune paat „Peltan“, laew „Wojewoda Putni“ ning laewa „Bugi“ laadung 12 tuhanda puuda katla raua ja muu fraamiga. Siis on wadalikult lahti päästetud rida wähemaid laewu ja toimetatud muud tööd.

Uldse arwatatfe olewat Wene metes imperialistliku sõja ajal kuni 500 uppunud laewa. Suurem jagu neist pole järele uuritud, ning jeepärast on raste ära määrata nende laadungite wäärtust ning üldse nende otstarbekohasust tõstmiseks.

Cestlased S. N. W. Viidus.

Ülemogotowa jamogonni kontverents.

(Mogotowast, Luuga kr., Leningradi kub.).

Konwerents algas kod. Karl Jakobi fõnega, kes ära näitas, mis kaju on jamogonni ja tähendas, et meil tuleb luua oma wahel kindel fide turu laiendamiseks ja hinna tõstmiseks 50 kop. päält 80 kop. päale. Sellele kiitsid teised fooris järele.

Mogotowlased, kas teie siis tõesti aru ei saa, mis kaju toob jamogonni.

Konwerentsi pidajad on kohtu all. Nendele wõiwad ka teised järgneda.

Aluge haridustööle, sest hariduses on jõud.

Spilased maal.

(Blusfa wald, Luuga kr., Leningradi kub.).

Pühade wahel ajal korraldasid L. R. üli-kooli Cesti feskthi õpilased külastäigu oma hoolalefesse Blusfa walda.

Pandi toime mitu pidu, mis tekitas talupoegade seas suur huiwi.

Külastäit jättis küla elanikkudele wäga häa mulje järele. Alwaldati fõowi, et nad pea tagasi tuleks.

Klubi juure ajutati ka noorte ring.

„Ä r d i S a n s.“

Pimeduse poolest esimehel kohal.

(Mogotowa af., Luuga kr., Leningr. kub.).

Näib, et siin rahwas nagu ei elaks nõukogude wabariigis.

Miskpärast? Ja jeepärast, et selle juure afunduse päale ei ole ühtegi fõoli ega klubi, ega teist ühiskondlikku organiisafiooni. Walehti käib 9 ef., nende seas 4 ef. „Edasit“.

Talupoja meelelahutajaks on siin tants ja jamogonni. Wõllupidamises mingiuguseid uuendusi tehtud ei ole. Wõllumajanduslikku mafu tajutakse halwasti.

Tuleb ette igasuguseid kuritegusid.

Mõned peawad fidet kartulimabariigiga. Näit., hiljuti tuli Cestist kod. Kupri Eduard, kes weel ei ole nõukogude kodanikuks wastu wõetud, kuid keeras kogu tehtud töö pahupidi. Mogotowlased ei tohiks farnast ifikut oma feskthi tagasi wõtta.

Ka meie afuniifidel oleks aega kultuurhariduslikule tööle, sest ainult hariduse abil wõite oma feijufõrda parandada.

Wärske.

Kas on otstarbekohane?

(Wos-Gofi afund., Krimmis).

Siin elawad eestlased ja tatarlased ühes kogufonnas. Wiimastel ajal aga hakkas mulla (papp) üfifitunde täiesti ilma hariduseta tatarlaste feskthel agiteerima. „Tawis on wabastada tatarlastel end eestlaste furwe alt, waja ajutada eraldi oma kogufond jne.“

Rahju, et walla nõukogu esimees fm. Derow toetab mulla feijufõhta.

Cestlased on küll püüdnud fm. Derowile felleks teha, et tatarlaste lahutamiseft eestlastest on ainult kaju mullal, kes siis wõiks oma tahtmise järele juhtida harimata, usfifit tatarlast. Kuid tänini on need feletused ilma järelduseta.

Kõrgemad nõukogujatufed peaks selles kiifimuses kindla feijufõhta wõtma.

G l a d i a t o r.

Warem hilja. kui mitte kunagi.

(Wos-Gofi Cesti afundus, Krimmis).

Waatamata selle päale, et meie küla afub S. N. W. Viidus, feis ühiskondlik elu tänini täiesti furnud punktil. Puudus fõol, lugemistuba ja teised ühiskondlikud organiisafioonid.

Nüüd aga, kui meie kogufonna juurenemiseiga tuli uusi wärskeid jõudusid juure, siis afusid tööle kõi edu poole püüdjad ja nüüd on kindlaid tundemärke, et Wos-Gofi küla kauasest talwunest üles ärkamas on.

Nüüd on juba organiiseeritud 16 liifmeline põllumajanduslik organiisafioon. Sai raioonist wälja tellitud traktor 233 tiinu fesa kündmiseks. On kohalikku raiooni täidefaatwasse komiteesse fiske antud teadaanne ainelise abi faamiseks fõoli ja lugemisea hoone ehitamiseks. Sellega ühes on antud ka fiske nõudmine puurkaewu ehitamiseks.

Kuu aega tagasi hakati afutama põllumajanduslikku ühijust, kuid põhikirja kinnitamisega on aga taktistus, mis ära oleneb kohalikust walla nõukogu esimehest fm. Derowist, kes teadmata põhjustel peab põhikirja oma käes.

Sellega siis jõudu ja kindlat tahtmist hos-goslastele lõpule wiia algatud tööd ja igasuguste taktistuste fõrwaldamiseks.

G l a d i a t o r.

Waja hääd juhti.

(Tshernetowo af., Worowitski kr., Nowgorodi kub.).

Alunike on siin 36 perekonda. On fõol ja lugemistuba. Koolis töötab õpetaja fm. Witas agaralt oma kolme grupiga. Luge-mise toas walitseb aga igawene waitus, sinna ei lähe keegi.

On ka toime pandud mitmed pidud, kuid fiskefulefeskthi ei tea keegi midagi, feskthi kassapidaja kod. R. Meltsas ei ole weel tänu aruannet teinud. Ka tuleb küsida, kas wõib kod. Meltsas olla klubi wastutawal kohal, feskthi ta on mitmed fõrrad kohtu poolt trahwitud.

Uldse oleks meil tarwis hääd juhti.

Selgitwistaja.

Nus wõit.

(Cesti af. Albrejaf, Wafskitirias.).

19. aprillil j. a. otjutas haridusefeskthi „Wabadus“ organiiseerida meie afunduses fõrdiringi. Sakati otsekohe liikmeid fiske kirjutama. Braegu on jään juba 12 meeste- ja 2 naesterahwast. Loodetawasti saab meie fõrdiring eluwõimuline olema.

Meteor.

Mitte wiimane, waid esimene olla.

(Cesti af. Albrejaf, Wafskitirias.).

21. apr. j. a. pidi meil fuur kirjanduse feskthi fõoni pidu olema, aga et pidu fõrraldaja ise mitu tundi hiljem pidule ilmus, kui selleks aeg määratud oli, siis läks selle paha wea päraft pidu kawaft ainult kõnede ofafond läbi, kuid näitemäng, laulukoor ja ilulugemised jäid, kahjuks, etteandmata, millede päraft pidust ofawõtjad fuurt nurinat tõstfid.

Meie organiisafooril tuleks omale fõrwa taha kirjutada, et tema tulewikus farnastel juhtumistel iffa efimene, aga mitte wiimane, peaks olema.

Uurallane.

Noorte elu.

Lubamine on jäänud lubamiseks.

(Jafkowi afundus, Kingisepa kreis, Leningradi kub.).

Lihawõtte teisel pühäl korraldasid Jafkowi afunduse noored esimehe näitemängu. Wiimane õnnestas arwesfe wõttes tingimist, wõrdlemisi hästi. Wihmase ilma tõttu oli pidule tulnud inimeste arv wähe, umbes 60. Alwaldati fõowi ka edaspidi pidu fõrraldada.

Uhes suuremaks talistuseks on meie noortele wastawate ruumide puudus. Nagu näha, ei seia ka siin walla harofafond omal kõrgusel, feskthi kaks fõrda oleme feskthi liikmeid walda jaatnud ruumide afjus, kuid mingiugust wastust ei anta, ainult lubataffe tulla fõha päale ruumide järelewaatamiseks. Seni on aga lubamine lubamiseks jäänud.

Ka paljud wanameelsed afunifud püüawad igatpidi noorte tööd takistada fultuurhariduseto edenemisel.

Jafkowi noored, ärge unustage, et tulewik on teie päralt. Uhfel jõul wõidame kõi.

Meie metjanurgast.

Kii ei lähe.

(Krasnaja-Gora afundus, Kingisepa kr., Leningradi kubermangus).

Meil on siin komnoorjoo ring ja pioneerid panewad pidusid toime. Kui on pioneeride pidu, siis fm. Damman on siin ja jään aitamaks, aga kui komnoorjoolaste oma, siis fm. Damman on omas toas ja ei luba ufeskthi käigi.

Waremalt fm. Damman lubas ja oli ühes nõus, aitas igas afjas, kuid nüüd ei lafe tuppä grimeerimagi. Kuid kui komnoorjoolased fõolile raha annawad, siis on Damman alati kui mesilane ning tähendab: „Meil on nüüd raha krais“. Kii ifka ei lähe.

W a a t a j a.

Sõnake noorte tööst.

(Wefchitowa afundus, Dudowa kreis, Leningradi kub.).

10. aprillil j. a. peeti Wefchitowa punase nurga üldist fõosolekut. Djawõtjaid oli õige palju. Ka walla W. R. P. organiisafoor fm. Seide ja walla esimees fm. Smiider wõtsid fõosolekust ofa.

Päewafõrras feisid kiifimused: punase nurga juhatuse ja rewisjoni kommisjoni ümberwalimised.

Tehtud töö loeti rahuloldawaks, kusjuures otjustati uuel juhatusel ringi tööd kohta wälja töötada kawa ja energiljemalt töölle afuda.

Weel otjustati feinalehti wälja lasta

Loodan, et uued walitud jeltfimehed algawad oma tööd energiljemalt juhtima, milleks jääb ainult hääd edu fõowida.

M u l t.

Kajefüla talupoegade noorfool.

(Tshulomi tagune raioon, Tomski kub.).

Noorfool algas oma tegewust alles läinud aasta otfoobrituul. Organiiseerimise tingimised olid feotud igasuguste raskustega. Alguks puudusid igasugused õpeabinõud, alates õperaamatust kuni pliatfi ja paberini. Alles detsembrituul saatis Tomski harofafond mõneuguseid õpeabinõud ja kirjandust. Selle tagajärjel ei ole ka fool fuutnud tõusta oma ülesannete kõrgusele. Teiseks pahaks on õpejõudude puudus, puudub täielikult ühiskonnateaduse õpetaja, jeepäale waatamata, et on koht riiflikus palgamõrgus.

Õpilaste fõosfeis teadmiste poolest on mitmeleline, mis jällegi tööd takistab.

Kuni weebuarifuuni tuli õpetõus päärohtu panna õpilaste teadmiste ühtlustamiseks ja alles weebuarifuust alates sai õpetõud enam-wähem reguleerida, enam wastawamalt programmile.

Õpetõõ on pääasjalikult fihitud ümberitjewa looduse ja kohalikude majandusliste tingimiste uurimisele ja feligitamisele, mis tihedalt feotud põllumajandusliste wahede feligitamisega, käfifäes wiimaste fultuuriliste maaparanduse wiifidega. Suwel fawatjeme jattata tööd wäheemalt faks päewa nädalas. Kawatjeme organiiseerida, kui wähegi tingimused lubawad, katelift majapidamist.

Loodame, et tulewikus, kui majanduslikud tingimised lubawad, juudame oma tööd ülesannete kõrgusele wia.

S i b i r j a f.

Leningradi teated.

Purtstaeuade awamine.

Puhtepäewal, 24. mail on Uues-Peterhofis purstaeuade pidulik awamine. Sel päewal on Peterhofis pargis rahwapidu. Leningradist fõidawad sinna laewad ja raudteerongid iga tunni tagant.

Nus töölise õhtune tehnikum

awatatfe jügil 1. Leningradi elektriitehnikumi juures.

Kergendused üfifimüügi kauplajatele.

Neil päiwil sai kubermangu rahanduse ofafond, rahanduse rahwafommisfariaadilt ringfirtja, mille põhjal 1. aprillist fiske wiiaffe kergendused üfifimüügi kauplajatele. Kauplejad, kes oma kaup müüwad uulitfatel kastiidest, fottidest ja kätelt, wastatataffe esimehe järgu patendist, wahetades feda ümber ifiklitu patendi wastu.

Uute patendidega wõiwad nad faubelda kõiifidel uulitfatel, päale turgude ja laadade.

Sisjetuleku mafu järele fuuluwad üfifimüügi kauplajad B grupe alla mitte kui palgatud töölise gruppi.

Leningrad — Peterhof.

17. mail teeb jõgede aurulaewandus esimehe reisi Leningrad — Peterhof. Laewaga fõidab wälja kubermangu ametühiuse nõukogu etfurfioon.

Järjefõrdsed laewafõidud Leningradist — Peterhofi awatatfe 24. mail.

Kergendused punafewälaste perekondadele.

Kubermangu täidefaatwa komitee otjuse järele wabastataffe punafewälaste, punase laewastiku komandõõride ja poliitegelaste perekonnad maa põhj — kui ka täiendawast maarendi mafudest, sellel maatükil fajutada linna ümbruskonnas. Reid kergendusi faawad nad ainult fel fõrral, kui maad haritud punafewälaste, punase laewastikus teenijate perekonnad ise ilma wõõra tööjõu tarwitamata eht kui need maalapid on ehituste all, milles elawad punase laewastiku ja punafewälaste perekonnad.

Piletite müük linna ümbruskonda.

Eila awati Leningradi tööstuse panga majas eriline kassa linna ümbruskonda fõitajatele piletite müümiseks kõigi Leningradi raudtee harudel.

Sellest kassast wõib saada pileti üfifimüüsi misjufusest fuwituse kohta fõitmiseks seitse päewa enne rongi wäljafõitmist. Kassas müüafte pileti iga päew kella 9 kuni kella 17 päewal.

Hiiglane hiiglaste keskel.

"Punase Butilowi" suured hissejatebade ajelawad teda esimehele kohale Leningrabi tööstuses teiste keskel.

Seda kinnitawad wiimase aasta sõrdelewad arwud wõrreldes ennesõjaaegsega. Enne sõda tegid tehase walmisfaaduseid wälja 22—23 miljoni rubla — 55 protf. kõigist nende tehaste walmisfaaduste arwust, mis praegu kuulub masinaehituse trusti alla.

1923—24 a. andis "Punane Butilow" ligikaudu walmisfaadusi 6 miljoni rubla eest ehk peaaegu 54 protfenti nende samade tehaste üldwalmisfaadustest. Teiste sõnadega, tehase hoidis alles endise suure tähtsuse Leningrabi tööstuses.

Wiimastel ennesõja aastatel (1912 ja 1913 a.) oli tehase töölisi 11 tuhat inimest ehk 65 protfenti üldtöölise arwust, kes töötasid neis samafugustes tehastes.

Wiimastel aastal oli Butilowi tehases keskmiselt 6.253 inimest, s. o. enam kui pool rohkem (57 protf.) kõigist töölise arwust, kes tegutsesid samades tehastes.

Töölise arwu suuruse poolest jääb Butilow esimehele kohale.

See tähendab, et "Punase Butilowi" kasu ei jää maha Leningrabi tööstuse üldisest kasu — ning töölised panewad oma tööjõudu niipalju kuitpalju nõuab seda üldine walmistuse tõus.

Kergendused töölisele ja teenijatele.

Raudteefõidu tariifi linna ümbruskonnas on hissewiidud neil päewil, see tariif ei käi töölise ja teenijate kohta, kes ostawad kuu, suwehooja ja aasta piletit.

Päale selle saawad töölised ja teenijad, kes ostawad suwehooja ja aasta piletit, hinnaalandust 10 kuni 45 protf., araripudes sellest, kas afutus on riigi eelarwel ehk oma warusisel.

Abonent piletitte wahetamine.

Lubatakse ümberwahetada osa aralajutatud abonenti linna ümbruskonna sõitmise piletit samafuguste piletitte wastu Leningrabi raudteefõlme teistel liinidel sõitmiseks.

Uue linaketramise wabritu ehitamine.

Pihwa kubermangu maawalitus otsustas käesolewal aastal linna lähedale ehitada linaketramise wabritut 10.000 wärtnaga. Wabritu töö elektrofiteeritakse elektrijaama abil, mis asub 12 wersta wabritust kaugel.

Tiifkuse kolmpäiwil edasi lükatud.

30.—31. mai päale määratud tiifkuse kolmpäiwil jattus "hariduse päewaga" ühte. Selle järeldusel lubas kubermangu täidesaatev komitee kubermangu terwis-hoiu osakonnale kolmpäiwitust ülewia 6., 7. ja 8. juuni päale.

Postifaadustest.

Kõigis sibe ringkonna ettewõtetes on hissewiidud liht faadustele pakside wastu-wõtmine. Pakid ei tohi raskemad olla kui 2 ja pool naela.

Pakkide saatmise eest, waatamata maa kauguse päale, tuleb maha teistesse linnadesse: 35 kop. ja kohalikud — 20 kop. Pakkide suurem raskus võib olla 4 puuda 35 naela.

Kooli wõitlusel malaaria wastu.

Kubermangu rahwahariduse osakond otsustas tõmmata kõiki koolilisi malaaria wastu wõitlemise hoogtöö läbiwiimisele.

Pedagoogilise looduse teaduse jaama juure on organiseeritud 1. ja 2. astme kooliõpetajatele ja wanematele õpilastele lihtseajajäljed kutsufed malaaria wastu wõitlemiseks.

17., 24. ja 31. mail korraldab looduse teaduse jaam ekskursiooni malaaria tõukude ja munade tundmaõppimiseks.

Kirjade kättetoomine aerulaewadel.

On kindlaks määratud kirjade saatmised aerulaewadel järgmistesse sadamate punktides: Reewa jõel Leningradist kuni Schläs-selburgini. Wolhowi jõel: Wolhow—Now-gorod, Schelsna jõel: Tšherepowets—Tšaita ja Wolga jõel: Robinskist kuni Astrahanini.

Uulitsa nimetusel wäljamaa keeltes.

Seesmise korralduse sekkisoon tunnistas tarwiliseks, et Leningrabi kuni üksteise revolutsiooni päälinna uulitsate nimetusel oleks päale Wene keele ka wäljamaa keeltes wälja pandud.

Uus tramwai tariif.

Uue tramwai tariifi kawa järele kõigis maršrutides, päale kolme, seatakse hisse sõidu eest maks 15 kopikat. Otsustati selle maa sõidust mitte wälja anda abonent ja odawamaid piletit, sest sõiduhind en siin muidugi nii kui nii madal. Tramwaides nr. 11, 20 ja 22, kus sõidutee lühem, sõitmine maksab algusest lõpuni poolteistkordsest 10 kop.

Linna randteede walitus walmistas odawama hinnaga piletit ametühisuste liigete jaoks, poolteise ja ühekorde jaoks konna sõitmiseks.

Töölised ja teenijad maksawad odawama hinna eest sõitmisele pitenatud jaostondades 6 1/2 kop. Abonent piletit sama maa sõitmisele müüakse 50 piletit 4 rbl. 50 kop. ja 25 piletit 2 rbl. 35 kop. eest.

Timufate Cestist.

Kuipalju on Cestis paberiraha.

Kiigikassa teatab, et 1. aprillist s. a. oli tsirkulatsoonis riigiraha emissiooni arwel olewaid rahamärke 1.746.185.173.65 marga wäärtuses. Päale riigiraha emissiooni arwel olewate rahamärkide oli tsirkulatsoonis wahetusraha 114.969.325 marka ja kasaweksleid 521.000 marka.

Koolide seisuford Tartumaal.

Siljuti arapeetud Tartumaa haridus-päewal tegi haridusosakonna juhataja liiga aruande Tartumaa koolioludest, millest mõned iseloomulised wäljajõtted toome.

Praegu on maakonnas 194 algkooli (192 awalikku ja 2 erakooli), kokku 601 klassikomplekti 425 klassiruumiga, — seega töötab hulgal juhtumistel mitu klassi ühes ruumis.

Koolimajasid on praegu 200, milline arw koolide arwust 6 worra juurem, mis sellega seletatav, et mitmed koolid ruumipuudusel kahes majas peawad töötama: Majadest on: üle 100 aasta wanad — 4, kuni üts koolimaja 368 aastat wana on. Keskmise koolimaja wanadus on 50 aastat. Rahuloldawaid majasid on ainult 5 protf., mitterahuloldawaid — 42 protf., puudulikke — 43 protf. ja kõlbmatuid — 8 protfenti.

Tartwis oleks ehitada 101 uut koolimaja 420 klassiruumiga ja teiste tarwiliste ruumidega, nagu kättetöölaskid jne. Selle järele oleks summasid tartwis: uute ehituste päale 157 milj. mk., üürimajade ostmiseks 20 milj. mk., ahjude, akende ja uste parandamiseks 3 milj. mk., ssemiste ruumide fordaadumiseks 2 milj. mk., kapitaalremontideks 6.700.000 mk., inventaari muuretmiseks 15 milj. mk. ning õpeabinode päale 20 milj. mk. — kokku oleks tartwis 216 milj. mk., et kooli enam-wähem korraldiku olukorda ajatada.

Õpetajaid on kokku 443, nendest mees-terahwaid 253 ehk 57 protf. ja naister. 190 ehk 43 protf. Kutsute järele jagunewad õpetajad: kutsuga 379 (mehi 215 ja naised 166) ja kutsjeta 64 (mehi 40, naised 24). Kutsu on omandanud: Wene õpetajate instituudist 7 õpetajat, Wene seminariist 57, Cesti seminarist 39, mujalt omandatud kutsjed Wene ajal 138 ja Cesti ajal 18 õpetajat.

Õpilaste arw on 13.300 ümber (poisse 53 protf. ja tütarlasi 47 protf.), nendest õpib 1.—4. õpeaastat — 11.900 õpilast, 5. õpeaastat — 700 õpil., 6. õpeaastat — 639 õpil. ja täiendusklassides — 89 õpilast.

Uheks suuremaks takistuseks on koolide mitteotstarbekohane jaotamine. — Nii tuleb õpilastel tihti walla ühelt piirilt teise koolis käia, kuna naaberwalla kool palju ligemal ajuks, sest wallad ei lepi üheskõrs kokku teise walla õpilaste koolidesse wastu-wõtmise asjas.

Kuritegewuse kasu Cestis ja selle põhjustel.

Kuritegewus kaswab Cestis järjekindlalt. Järgi kriminaal politsei ülem Kuus tunnistab seda "Wol." ja arwab selle põhjusteks olewat:

"Tuleõnnetuste kohta peab tähendama, et suurem hulk tulekahjustel on tekkinud tulega hooletult ümberkäimise tagajärjel. Maal on tuletõrje nõrgalt korraldatud.

Kahju, mis tuleõnnetuste läbi rahwamajandusele sünnib, on määratu suur, sest miljonilised tulekahjud on saanud igapäewasteks nähtusteks.

Warguste tihenemise põhjusti võib otstida praegusest majanduslikust seiskurast. Minelises tsirkuluses olewad inimesed ei tee tihti wahet oma ja wõõra wara wahel, mille tõttu eriti wäiksemad wargused, nagu toiduainete wargused ja korteritesse hissemurdmised tihenewad.

Tapmisi tuleb tihti joobnud oleku tõttu. Joimine on maal laiali lagunenud ja joobnud olekus tekkunud tihtil lõpewad tihti kalleja surmamise.

Enesetapmised on saanud peaaegu igapäewaseks nähtuseks, eriti linnades. Siin on põhjusteks tihti majanduslik seiskur, perekonnaolud jne. Kõige rohkem juhtub enesetapmisi romantilistel põhjustel. Sojaagused wapustused, mis weel ei ole paranenud, aitawad enesetapmiste rohkenemisele kaasa, samuti praegune närwilikkus.

Nii jõuab järgi Cesti politseillem aratundmisele, et kuritegewuse pääpõhjusteks on rahwa halb majanduslik seisuford. Kuudas aga selle põhjuste kaotamiseks tegutseda, see ei ole muidugi ilalnimetatud härja ülesanne.

Teadaanded.

25. mail s. a. algawad Leningradis üleliidulised õpetajate kahekuulised täiendawad kursused, niijama ka üleliiduline õpetajate ja poliit-hariduslikkude tegelaste konverents. Kub. har. osak. Cesti büroo poolt on kutsustele määratud järgmised õpetajad Leningrabi kubermangust:

1. Kahar, Jfati koolist.
2. Laks, Smolnikowi koolist.
3. Lilienthal, Beschlowi koolist.
4. Liim, Dudowa kreisist.
5. Seer, Matonowi koolist.
6. Urge, Mägede koolist.
7. Kuff, Ostrowenka koolist.
8. Kaskhan, Zekaterini koolist.
9. Wall, Kääbina koolist.
10. Mardi, Simiitija koolist.
11. Proos, Tšikopeja koolist.
12. Karro-Wögelmann, Tšikopeja koolist.
13. Kelder, Dudowa koolist.
14. Klimberg, Luuga koolist.
15. Holsting, Luuga kreisist.
16. Pippar, Strungi-Krašnaja koolist.
17. Meis, Simiitija koolist.
18. Gutwes, Masnikowa koolist.
19. Normann, Dudowa kreisist.
20. Tammann, Krahwinäe koolist.
21. Raude, Tšichlowo koolist.

Konverentsile:

1. Parthal, Kingisjewa kreisist.
2. Kroonlinnast (üks ehitaja).
3. Siitas, Kingisjewa kreisist.
4. Kahlberg, Kingisjewa kreisist.
5. Oli G., Dudowa kreisist.
6. Saar, " "
7. Mölder, " "
8. Stokholm, " "
9. Bobkowskaja, " "
10. Wallin, " "
11. Tamn, " "
12. Luff, " "
13. Plut, " "
14. Ossip, Trotski kreisist.
15. Pajupuu, " "
16. Reiberg, " "
17. Rangur, " "
18. Meerino, Luuga kreisist.
19. Kowits, " "
20. Kingisjewa linna klubi.
21. Gerndorf, Leningrabi kreisist.

Rahenädalisele ekskursioonile jääwad wiimastest õpetajad:

1. Parthal.
2. Tamn.
3. Kowits.
4. Reiberg (Trotski kreisist).

Kursustest ja ekskursioonist osawõtjatele on niijasti reisiraha kui ka korter ja ülespidamine kindlustatud, kuna konverentsist osawõtjatel päale korteri ja sõiduraha kindlustuse ülespidamine omal kulul sünnib.

Kõikidel osawõtjatel tuleb kaasa wõtta komandeerimise, ifiku ja mees-terahwastel sõjawäe tunnistused.

Nii konverentsile kui ka kursustele sõitjad peawad 25. mail koos olema. Konverents kestab 4 päewa.

Registreerimine sünnib G. T. Ülikoolis, Wask. Saar, 1. liin nr. 52.

Cesti büroo.

Buhtepäewal, 17. mail, kell 2 päewal Haridusmaja klubi liigete üldkoosolek. Päewaford: 1) Suhatuse aruanne, 2) Suwine töötawa, 3) Wäljused. Kõikide klubi liigete ilumine tarwil. Päale koosolekut kokku-

kogunud klubi liigetele kino ettekanne: "Mister Westi juhtumised enamlaste maal", 2. jeans (maifiline) algab kell 8.30 m. õht. Suhatuse.

Betr.-Wiiburi poole Cesti töölise klubi juhatuse teatav kõigile jelttimeestele, kes klubi raamatukogu raamatuid lugemiseks wõtnud, need kiiremas korras klubi raamatukoguhooldja kätte ära kuu mitte hiljem 25. maid. Kes tähendatud ajaks raamatuid ära ei too, paigutatakse mustale tahwile, awaldades nimes "Edasis" ning asjale antakse ametlik käik.

Täna teatrites:

Madecm. riiklik operi ja baleti teater "Аида"

Madecmiline riiklik drama teater "Идеальный муж".

Madecmil. riiklik wälisoperi teater. "Иван Козьмич и Татьяна Русская"

Муукаaline komöödia "Баядера"

Teater "Юных Зрителей".

"Гаврош"

Wastutaw toimetaja: R. Trenseldt.

Wäljaandja: Cesti Kirjastuse ühisus

Sm. W. Kingisjewa nimeline Cesti töölise Haridusmaja

Buhtepäewal, 17. mail.

Rino-etendus

Mister Westi juhtumised enamlaste maal.

Minult üks jeans.

Algas kell 8.30 m. õhtul.

Sinnad harilikud.

Sm. W. Kingisjewa nimeline Cesti töölise Haridusmaja

Reedel, 15. mail s. a.

Ülelinnaline noorte koosolek.

Päewafordas:

"Konnoorjoo Internatsionaali enamlastamine"

Ettekandja sm. J. Palwadre.

Algas kell 8 õht.

Kõigil W.L.R.M.U. liigetel ja kandidaatidel ilmuda täpselt.

W.L.R.M.U. Cesti sekkisoon.

Sm. W. Kingisjewa nimeline Cesti töölise Haridusmaja

Laupäewal, 16. mail.

Suur

Pidu-õhtu

Pastemaja toetusel.

Suwitawa eeslawaga.

Algas kell 9 õhtul.

Pidutoimlond.

Kusnetski haigemaja

Kusnetski haigemaja, nõi. 7, telef. 180—52. Wastutaw. Töölises spets. professorite ja assistentide poolt kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Alalised wõib (naistehaigused ja sünnitamine). Ras-tejalsete haiguste met. järelewas-tonult. tamine ja arsti. Sifilis 606 tripper teraw ja mine. Sifilis 914 tripper kroonil. Sugawõimetus, mas. ja elektrif., ham-baarskim. ja kumali ham. Arstide kutsim. todu.

Erihaigemaja

Rhemise, naiste-sünnitamise, hõike, hamba-kurgu, kõrwa, nina- ja jalgahaigused. Sifilis (606—914), tripper. Wastutawte tunnid erialadel homm. 9 kuni õht. 9 3. Juuli (end. Sadowaja) uul. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Dr. Grünberg

Wastutaw (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobri pros. nurgal, telef. 562-37 — Wastu-wõtte iga päew kella 9—12 h.m. a kella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi. Praegusaja arstimisabinõud. Sifilis (914) (terawaf. ja krooniline). Suguorgaanide igatülgne arstimine.